

Не забудем запорожців, хай біжать роки. Підрастають в нашій краї вправні козаки!

Сценарій свята “Козацькі ігри”

Ганна ПАРФЬОНОВА, вчителька початкових класів,
НВК “Дошкільний заклад — ЗОШ I–III ст. № 2”,
м. Нова Каховка, Херсонська обл.

Козаччина — яскравий період в історії України. Ознайомити учнів з ним, розповісти про славних захисників Батьківщини, їхні звичаї і традиції можна під час святкового дійства. Екскурс у минуле України, захоплива гра, у ході якої хлопчики-козачата долають “дніпровські пороги”, допоможе дітям усвідомити себе нащадками мужніх лицарів і спонукатиме до відкриття нових, ще не пізнаних, сторінок історії.

*Під музику до зали заходять дівчатка, стають у ряд.
Наперед виходять восьмеро.*

Дівчатка (по черзі)

Є багато країн на землі.
В них озера, річки і долини.
Є країни великі й малі,
Та найкраща завжди — Батьківщина.

Є багато квіток запашних,
Кожна квітка красу свою має.
Та гарніші завжди з-поміж них
Ті, що квітнуть у рідному краї.

Є багато пташок голосних —
Любі, милі нам співи пташині.
Та завжди наймиліші із них
Будуть ті, що у рідній країні.

Вистачало героїв в житті,
Що були повні мужності й сили.
Та для нас найдорожчі оті,
Що Україну від зла боронили.

Хай же линуть вітальні слова,
Щира пісня хай в обрій злітає.
Ми сьогодні героїв своїх —
Козаків запорозьких згадаєм.

Гарне буде нині свято,
Недаремно всі ми тут.
Позмагаємось завзято —
Нас козацькі ігри ждуть.

Яка ж вона довга, в століття, у цілі віки,
Година негоди, що люд український гнітила.
Із сивої пам'яті гордо ідуть козаки,
А шаблі, мов блискавки, сині жупани, мов крила.

Звучить сурма. Перепочити не можна.
Закличний марш: агов, козацтво, в путь!
І, як струна, душа правдива кожна...
З глибин історії вони ідуть, ідуть*.

Дівчатка сідають на стільці. Звучить козацький марш, і до зали заходять хлопчики-козаки з малиновим прапором. Крокують на місці, зупиняються.

Хлопчики (по черзі)

За дніпровими порогами, Мали Січ козацьку сильную,
За південними дорогами, Цінували волю вільную,
За степами за широкими Україну свою рідную,
Наші прадіди жили. Як зиницю, берегли!

У літописі українських земель є славний період козаччини, який тривав майже 300 років. Козацтво — це організована військова сила, яка боронила наші землі від нападів турків і татар, а також від польського й московського гніту. Козаки вирізнялися сміливістю, дисциплінованістю, витривалістю, гордовитістю та волелюбством.

А також бойовою майстерністю. Вони самі виготовляли вогнепальну та холодну зброю й досконало нею володіли. Ще на початку 16 століття запорожці мали у своєму арсеналі навіть запалювальні ракети. Козацькі човни — чайки — панували в Чорному морі й розбивали турецькі флотилії. Першими в Європі спорудили дерев'яні підводні човни (зображення на екрані) саме запорожці.

У запорозькі козаки брали не всіх, хто приходив на Січ і вмів перехреститися. Новачка, незалежно від віку, приймали спочатку в “молодики”. Якщо це був навіть семирічний хлопчик, він учився вправно володіти

* Редакції не вдалося достовірно встановити авторство використаних у матеріалі віршів.

шаблею, влучно стріляти, “реп’яхом” сидіти на коні. Наприкінці кожен молодик мусив побувати в морському поході на Туреччину як зброєносець. І лише після цього допускався до іспиту на звання запорожця.

А іспит той був непростим. Спершу слід було пройти по колоді між скелями над Дніпром і не впасти у воду. Потім — подолати всі пороги, пливучи човном знизу вгору по Дніпру. Насамкінець молодик, осідлавши спиною вперед необ’їждженого коня, без сідла й вуздечки мав проскакати по степу й благополучно повернутися. Перевіряли новачка й на такі якості як кмітливість, товариськість, уміння опанувати найскладнішу ситуацію.

Знайте ж, друзі, славна Січ
Ворогам ішла навстріч,
Рідну землю захищала
І народ наш прославляла!

Лиша ж отчий край зазнав —
Не бажаємо нікому!
Лютий ворог мрію мав,
Щоб zostались ми без дому.

Турки у полон як брали,
Бранців до галер кували,
Щоб додому ці орли
Повернутись не могли.

Цар Петро і Катерина
Зневажали наш народ,
Горювала Україна,
Під п’ятою у заброд.

Але наш народ боровсь...
І Хмельницький в нас знайшовсь,
І Сірко, і Дорошенко,
Й Полуботок, й Морозенко...

Рабства каламутну ніч
Переборювала Січ.

**Вуса в хлопців он які!
Чим не браві козаки?!**

(Це та наступне фото надіслані автором)

Козаків боялись зайди,
Бо була в них сила правди!

А козак — це смілива людина,
Найдорожча йому — Батьківщина!
Для слабких це завжди захисник,
Шанувать побратимів він звик!

Козак — усім народам друг,
І лицарський у нього дух!
Козак — це той, хто за освіту,
Все хоче знати, все уміти,
Свою, українську, любить мову,
І не кида на вітер слово!

Ведучий. Починаємо “Козацькі ігри”. Команди наших козачат демонструватимуть силу, спритність, артистичність, знання історії козаччини. А оцінюватиме гру авторитетне батьківське журі.

Ведучий представляє членів журі.

Член журі. Добридень, козаки!

Козаки (разом). Здоровенькі були!

Член журі. Яке життєве кредо маєте?

Козаки (разом). За синєє небо, за жовте колосся
боротися треба, щоб краще жилося.

Член журі. Які заповіді сповідуєте?

Козаки (по черзі)

Честь і добре ім’я для козака дорожчі за життя.

По тобі судять про все козацтво і народ твій.

Козаки всі рівні у правах. Пам’ятай: “Немає ні князя,
ні раба, але всі — раби Божії”.

Будь працьовитий, не ледарюй.

Служи вірно своєму народу, а не керманичам.

Дотримуйся слова. Слово козака багато важить.

Поважай старших, шануй старість.

Тримайся віри пращурів, живи за звичаями свого народу.

Сам погибай, а товариша виручай.

Шануй свою сім’ю. Будь їй прикладом.

Член журі. А знаєте, козаки, на що сьогодні йдете?

Козаки (разом). Знаємо!

Член журі. А чи знаєте, що можете програти?

Козаки (разом). Не біда!

Ведучий. Отже, починаємо! Вам, дорогі козаки, доведеться пройти через дев’ять випробувань. Це стільки, скільки було колись порогів на Дніпрі. У давні часи ці пороги становили перепону для того, хто плив на Січ. Вважали, що справжнім козаком може зватися тільки той, хто хоч раз у житті пройшов через усі дев’ять. До змагань готові? Розпочинаємо конкурсну програму.

Вікторина

Ведучий по чергово ставить командам запитання.

Орієнтовний зміст запитань

- Що означає тюркомовне слово “кайзак”, від якого пішло українське “козак”? (*Вільна людина*).
- Чому місце поселення козаків названо “Січ”? (*Від звичаю засікати, тобто загострювати стовпи для огорожі поселення*).

Зустрічайте нові посібники для 2-го класу

Я ДОСЛІДЖУЮ СВІТ

- ☀ Робочий зошит № 1
- ☀ Робочий зошит № 2
- ☀ Зошит з інформатики
- ☀ Формувальне оцінювання

УКРАЇНЬСЬКА МОВА ТА ЧИТАННЯ

- ☀ Зошит з розвитку зв'язного мовлення
- ☀ Тренажер із правопису: зошит № 1 і зошит № 2

Замовляйте комплект робочих зошитів
для 2-го класу:

(067) 504 5022,

(050) 761 7259

books@dvsvit.com.ua